

C/2026/3932

1.9.2026

RÅDETS HENSTILLING

af 10. juli 2026

om Nederlandenes økonomiske, sociale, beskæftigelsesmæssige, strukturelle og budgetmæssige politikker

(C/2026/3932)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 ⁽¹⁾, særlig artikel 3, stk. 3,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) I forordning (EU) 2024/1263 præciseres det, at formålet med rammen for økonomisk styring er dels at fremme sunde og holdbare offentlige finanser, bæredygtig og inklusiv vækst samt modstandsdygtighed gennem reformer og investeringer, dels at forhindre uforholdsmæssigt store offentlige underskud. Det fastsættes i forordningen, at Rådet og Kommissionen foretager multilateral overvågning inden for rammerne af det europæiske semester i overensstemmelse med målsætningerne og bestemmelserne i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Det europæiske semester indbefatter navnlig udformning samt overvågning af gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

- (2) Den 25. november 2025 vedtog Kommissionen en udtalelse om Nederlandenes udkast til budgetplaner for 2026. Samme dag vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen 2026, hvori Nederlandene blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den menneskelige kapital i Den Europæiske Union samt et forslag til den fælles rapport om beskæftigelsen 2026, hvori gennemførelsen af beskæftigelsesretningslinjerne og principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder analyseres. Rådet vedtog henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet⁽³⁾ den 21. april 2026 og den fælles rapport om beskæftigelsen samt henstillingen om den menneskelige kapital den 9. marts 2026.
- (3) Den 29. januar 2025 offentliggjorde Kommissionen konkurrenceevnekompasset, som udgør en strategisk ramme med henblik på at styrke Unionens globale konkurrenceevne i de næste fem år. Heri peges der på tre omstillingsforudsætninger, nemlig innovation, dekarbonisering og konkurrenceevne, samt på sikkerhed som væsentlige katalysatorer for bæredygtig økonomisk vækst. Konkurrenceevnekompasset har siden offentliggørelsen dannet grundlag for arbejdet i det europæiske semester, hvilket sikrer, at medlemsstaternes økonomiske politikker stemmer overens med EU's strategiske målsætninger, og at der således skabes en fælles tilgang til økonomisk styring, der fremmer bæredygtig vækst, innovation og modstandsdygtighed i hele Unionen.
- (4) I 2026 forløber det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker fortsat sideløbende med genopretnings- og resiliensfacilitetens endelige gennemførelsesstadium⁽⁴⁾. Genopretnings- og resiliensplanerne har sammen med finansieringen inden for rammerne af samhørighedspolitikken spillet en afgørende rolle med hensyn til at opfylde de politiske prioriteter under det europæiske semester, idet planerne var nødvendige for at tage effektivt hånd om alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger fra de seneste semesterforløb, og der var behov for programmer, som finansieres via den europæiske samhørighedspolitik, for at tage hensyn til de landespecifikke henstillinger. I takt med at genopretnings- og resiliensfaciliteten nærmer sig sin udløbsdato, er det fortsat vigtigt at fastholde og bygge videre på de reformer og investeringer, som støttes og gennemføres inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten, navnlig dem, der bidrager til at håndtere de udfordringer, der er identificeret i de landespecifikke henstillinger.
- (5) Den 3. juni 2026 offentliggjorde Kommissionen landerapporten for Nederlandene 2026. Heri foretages der en vurdering af Nederlandenes fremskridt med efterlevelsen af de landespecifikke henstillinger for 2025, og der gøres status over Nederlandenes gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse udpeges i landerapporten de mest presserende udfordringer, som Nederlandene står over for. Rapporten indeholder også en vurdering af Nederlandenes fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af Unionens overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af De Forenede Nationers verdensmål for bæredygtig udvikling.

⁽³⁾ EUT C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Kommissionen har foretaget en dybdegående undersøgelse for Nederlandene i henhold til artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011. De væsentligste resultater af Kommissionens undersøgelse af de makroøkonomiske sårbarheder i Nederlandene med henblik på nævnte forordning blev offentliggjort den 20. maj 2026 ⁽⁵⁾. Den 3. juni 2026 konkluderede Kommissionen, at Nederlandene ikke længere er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Navnlig har der i årenes løb været sårbarheder relateret til husholdningernes høje gæld, boligmarkedet og det store overskud på betalingsbalancens løbende poster, men de er aftaget på det seneste. Det store overskud på betalingsbalancens løbende poster er faldet noget på det seneste, og en del af det er strukturelt, da Nederlandene fungerer som et centralt europæisk handelsknudepunkt og huser mange multinationale virksomheder. Parallelt hermed afspejler faldet i overskuddet set ud fra et opsparings- og investeringsperspektiv, at den indenlandske efterspørgsel har været den største bidragsyder til den seneste realvækst i BNP, og at efterspørgslen er vokset hurtigere end i resten af euroområdet, om end fra et lavere niveau. Overskuddet på betalingsbalancens løbende poster forventes ikke at stige i år eller næste år. Boligpriserne stiger fortsat synligt i en situation med reduceret boligudbud. Husholdningernes gæld målt i BNP faldt igen i 2025, om end langsommere end tidligere, da låntagningen steg med lavere renter. Husholdningernes gæld kan stabilisere sig i de kommende år, og risiciene i forbindelse med husholdningernes høje gæld afbødes delvis af udbredelsen af fastforrentede realkreditlån. Der er truffet visse politiske foranstaltninger for at øge boligudbuddet, og den seneste dagsorden for offentlige investeringer, herunder i boliger, kan bidrage til at reducere overskuddet på betalingsbalancens løbende poster på mellemlang sigt. En effektiv forøgelse af boligudbuddet og tackling af skatteincitament, der begunstiger gældsfinansierede boligkøb, kan bidrage til at dæmpe boligpriserne og nedbringe husholdningernes gæld på en varig måde, samtidig med at en forøgelse af de indenlandske investeringer vil bidrage til yderligere at indsnævre overskuddet på de løbende poster. Det europæiske semester vil danne rammen for overvågning af fremskridtene med boligreformerne.
- (7) Den 10. juli 2026 vedtog Rådet på grundlag af Kommissionens vurdering og henstilling en henstilling om godkendelse af Nederlandenes nationale mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag fra april 2026 ⁽⁶⁾. Planen blev forelagt i overensstemmelse med artikel 15, stk. 2, i forordning (EU) 2024/1263, dækker perioden 2026-2030 og beskriver en finanspolitisk tilpasning over fire år. Rådets henstilling indeholdt følgende maksimale vækstrater i nettoudgifterne: 4,7 % i 2026, 3,5 % i 2027, 3,1 % i 2028, 3,5 % i 2029 og 3,7 % i 2030, hvilket svarer til maksimale kumulerede vækstrater – beregnet med 2025 som basisår – på 4,7 % i 2026, 8,4 % i 2027, 11,7 % i 2028, 15,6 % i 2029 og 19,9 % i 2030. Denne henstilling erstatter henstillingen af 21. januar 2025 ⁽⁷⁾. De maksimale vækstrater i nettoudgifterne, der er fastsat i sidstnævnte henstilling for 2025, dvs. 3,5 % på årsbasis og 10,4 % kumulativt beregnet med 2023 som basisår, er imidlertid fortsat relevante for vurderingen af overholdelsen til og med 2025.
- (8) Ruslands angrebskrig mod Ukraine og dens følgevirkninger udgør en eksistentiel udfordring for Den Europæiske Union. Kommissionen har opfordret medlemsstaterne til at anmode om en koordineret aktivering af stabilitets- og vækstpaktens nationale undtagelsesklausul for at støtte EU's bestræbelser på at sikre en hurtig og betydelig forøgelse af forsvarsudgifterne ⁽⁸⁾, og Det Europæiske Råd bifaldt forslaget på sit møde den 6. marts 2025. Medlemsstaterne kan stadig anmode om aktivering af den nationale undtagelsesklausul på ethvert tidspunkt indtil 2028, hvis de opfylder kriterierne i artikel 26 i forordning (EU) 2024/1263.

⁽⁵⁾ SWD(2026) 140 final.

⁽⁶⁾ Rådets henstilling af 10. juli 2026 om godkendelse af Nederlandenes nationale mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag (EUT C, C/2026/3912, 1.9.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/3912/oj>).

⁽⁷⁾ Rådets henstilling af 21. januar 2025 om fastsættelse af Nederlandenes nettoudgiftskurs (EUT C, C/2025/648, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/648/oj>).

⁽⁸⁾ Meddelelse fra Kommissionen om tilpasning til øgede forsvarsudgifter inden for rammerne af stabilitets- og vækstpakten, Bruxelles, 19.3.2025 (C(2025) 2000 final).

- (9) Den 14. april 2026 forelagde Nederlandene sin årlige statusrapport 2026 ⁽⁹⁾ om overholdelsen af de anbefalede maksimale vækstrater i nettoudgifterne og om gennemførelsen af reformer og investeringer som reaktion på de vigtigste udfordringer, der er identificeret inden for rammerne af de landespecifikke henstillinger under det europæiske semester. Den årlige statusrapport afspejler også Nederlandenes halvårslige rapportering om de fremskridt, der er gjort med gennemførelsen af Nederlandenes genopretnings- og resiliensplan, jf. artikel 27 i forordning (EU) 2021/241.
- (10) I 2025 udgjorde realvæksten i BNP 1,8 %, og HICP-inflationen lå på 3,3 %. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2026 ventes det reale BNP at stige med 1,0 % i 2026 og 1,1 % i 2027, mens HICP-inflationen ventes at ligge på 3,2 % i 2026 og 2,5 % i 2027.
- (11) Ifølge data fra Eurostat ⁽¹⁰⁾ steg Nederlandenes offentlige underskud fra 0,7 % af BNP i 2024 til 1,6 % af BNP i 2025. Stigningen i underskuddet i 2025 afspejler hovedsagelig stigende løbende udgifter og offentlige investeringer samt strukturelle nedskæringer i den personlige indkomstskat. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2026 et underskud på 2,5 % af BNP i 2026 og 1,9 % af BNP i 2027. Stigningen i underskuddet i 2026 afspejler hovedsagelig den midlertidige virkning af en reform af det militære pensionssystem, der kræver en overførsel af ca. 0,7 % af BNP fra regeringen til en privat pensionskasse.
- (12) Ifølge Kommissionens estimater var den finanspolitiske kurs ⁽¹¹⁾, som omfatter både nationalt finansierede og EU-finansierede udgifter, ekspansiv med 0,8 % af BNP i 2025. Den forventes at være stort set neutral i både 2026 og 2027.
- (13) Ifølge data fra Eurostat ⁽¹²⁾ steg Nederlandenes offentlige gæld fra 43,8 % af BNP ved udgangen af 2024 til 44,4 % af BNP ved udgangen af 2025. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes gældskvoten ifølge Kommissionens forårsprognose 2026 at stige til 46,9 % ved udgangen af 2026 og at forblive forholdsvis stabil på 47,0 % ved udgangen af 2027. Stigningen i 2026 afspejler hovedsagelig lån til TenneT, Nederlandenes eltransmissionssystemoperatør, og til EBN, det statslige energiselskab.
- (14) Ifølge data fra Eurostat ⁽¹³⁾ udgjorde Nederlandenes samlede offentlige forsvarsudgifter 1,7 % af BNP i 2025. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2026 ventes de at udgøre 1,9 % af BNP i 2026 ⁽¹⁴⁾.

⁽⁹⁾ De årlige statusrapporter 2026 findes på: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

⁽¹⁰⁾ Eurostat – euroindikatorer, 22.4.2026.

⁽¹¹⁾ Den finanspolitiske kurs bestemmes ud fra den årlige ændring i den underliggende offentlige budgetstilling. Den bruges til at bedømme den økonomiske impuls fra finanspolitiske tiltag, både dem, der finansieres nationalt, og dem, der finansieres over EU-budgettet. Den finanspolitiske kurs måles som forskellen mellem i) den potentielle vækst på mellemlang sigt og ii) ændringen i de primære udgifter ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden og inkl. udgifter finansieret med ikke-tilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde.

⁽¹²⁾ Eurostat – euroindikatorer, 22.4.2026.

⁽¹³⁾ Eurostat, offentlige udgifter opdelt efter formålsskategorier for offentlig forvaltning og service (COFOG).

⁽¹⁴⁾ NATO's definition af forsvarsudgifter adskiller sig fra definitionen i COFOG. Der kan også være forskelle som følge af tidspunktet for registrering af udgifterne, navnlig i forbindelse med militært udstyr, da NATO's registrering ikke følger nationalregnskabsreglerne med hensyn til registreringstidspunkt.

- (15) Unionen står fortsat over for en risiko for afbrydelser i energiforsyningen og høj prisvolatilitet, som forværres yderligere af geopolitiske spændinger, der påvirker de globale olie- og gasmarkeder. Erfaringerne fra energikrisen i 2022-2023 har vist, at brede og ikkemålrettede foranstaltninger har betydelige finanspolitiske omkostninger og er socialt og økonomisk ineffektive. Siden krigen i Mellemøsten brød ud i februar 2026, har Nederlandene vedtaget finanspolitiske foranstaltninger til at afbøde virkningerne af høje energipriser for husholdninger og virksomheder ⁽¹⁵⁾. Disse omfatter en energinødfond, der har til formål at støtte de mest sårbare husholdninger med høje energiregninger i vinteren 2026-2027, en permanent stigning i den skattefrie rejsegodtgørelse og målrettede nedsættelser af motorkøretøjsafgiftssatsen for varevogne og lastbiler for 2026. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2026 forventes de finanspolitiske omkostninger ved disse foranstaltninger at udgøre mindre end 0,1 % af BNP i 2026.
- (16) Ifølge Kommissionens beregninger steg Nederlandenes nettoudgifter med 7,2 % i 2025 og med 10,6 % samlet set i 2024 og 2025. Væksten i nettoudgifter i 2025 ligger over den maksimale vækstrate som henstillet af Rådet i januar 2025 med en afvigelse på 1,5 % af BNP på årsbasis. For 2024 og 2025 samlet set ligger den kumulerede vækstrate for nettoudgifterne også over den anbefalede maksimale vækstrate med en afvigelse på 1,0 % af BNP kumuleret set.
- (17) Ifølge Kommissionens beregninger forventes Nederlandenes nettoudgifter at stige med 4,9 % i 2026. Den forventede vækst i nettoudgifter i 2026 ligger over den maksimale vækstrate som henstillet af Rådet den 10. juli 2026 med en afvigelse på 0,1 % af BNP på årsbasis.
- (18) Det nederlandske system for privat indkomstbeskatning behandler visse aktiver anderledes end resten, hvilket fordrejer kapitalallokeringen og de økonomiske beslutninger. Navnlig skaber fradrag for renter på realkreditlån – kombineret med den lave beskatning af ved imputeret husleje – en stærk skattemæssig skævhed til fordel for investeringer i boliger, som ofte er gældsfinansieret, frem for investeringer i aktier og obligationer. Desuden omfatter den gunstige skattemæssige behandling også pensionsbidrag og besiddelse af aktiver i selskaber med stærkt koncentreret aktiemasse og stemmeret, dvs. selskaber, hvor størstedelen af deres aktier kun ejes af få personer. Samtidig beskattes husholdningernes indkomst fra opsparing og investeringer på grundlag af skønnede – og ikke faktiske – afkast, hvilket risikerer at forstærke de økonomiske konjunkturer, hvis afkastene ikke afspejler de faktiske afkast. Regeringen er begyndt at undersøge en mulig overgang til en skat på kapitalvækst, muligvis i 2028. Gennemførelse af reformer, der mindsker denne ulige skattemæssige behandling – både inden for og på tværs af aktivtyper – vil mindske mulighederne for skattearbitrage, styrke skattesystemets evne til at fungere som en automatisk stabilisator, reducere de økonomiske uligheder og fremme en mere effektiv kapitalallokering. Da den bidrager til stigende gældsætning af husholdningerne, er en lettelse af den ulige skattebehandling også relevant for at afhjælpe makroøkonomiske ubalancer.

⁽¹⁵⁾ Situationen på skæringsdatoen for Kommissionens forårsprognose 2026 (4. maj 2026).

- (19) Overvurderingerne på boligmarkedet har foruden de ovennævnte skatteincitamenter også være drevet af en begrænset reaktion på, at udbuddet af nye boliger ikke matcher den stærke efterspørgsel, som skyldes befolkningstilvækst og stadig mindre husholdninger. Boligmanglen forventes at overstige 400 000 boliger i 2025 ⁽¹⁶⁾. For at øge boligudbuddet ved at fjerne vigtigste hindringer, der i øjeblikket hæmmer boligbyggeriet, kunne regeringen fremskynde sine planer om at strømline planlægnings- og tilladelsesprocesserne, som i gennemsnit tager op til 6-7 år at gennemføre, samt forenkle bygningsreglementet. Derudover kunne mere areal stilles til rådighed for opførelse af nye boliger. Der er flere andre flaskehalse som hæmmer fremskridtene, herunder mangel på arbejdskraft og begrænsninger for byggeriet som følge af overdreven kvælstofaflejring og overbelastning af elnettet. Et større boligudbud er relevant for at afbøde makroøkonomiske ubalancer.
- (20) Det underudviklede private lejemarked i Nederlandene udgør betydelige udfordringer med hensyn til pris-overkommelighed og tilgængelighed og øger risikoen for fattigdom for lav- og mellemindkomsthusholdninger. Selv om de seneste politiske foranstaltninger, såsom udvidelsen af regulerede huslejer, har givet lempelser for nogle lejere, har de sammen med højere renter og skatteændringer også bidraget til et fald i lejeboligmassen. Denne tendens skyldes, at udlejere sælger ejendomme til ejere af egen bolig, hvilket yderligere reducerer udbuddet af lejeboliger, mens huslejerne for boliger over prisloftet er steget. For at stimulere væksten i den private udlejningssektor kunne investeringer i det private udlejningsmarked gøres mere attraktive ved at justere de regulerede huslejer bedre i forhold til ejendomsvurderingerne, samtidig med at en tilbagevenden til for høje huslejer undgås. En sådan afbalanceret justering kunne bidrage både til at øge det samlede boligudbud og til at mindske incitamenterne til at optage realkreditlån for at købe en bolig, hvilket igen kan bidrage til at afbøde makroøkonomiske ubalancer.
- (21) Det nederlandske langtidsplejesystem står over for betydelige udfordringer som følge af en aldrende befolkning, dyr institutionel pleje og generøs dækning for ydelsesberettigede. Nederlandene klarer sig godt sammenlignet med de fleste medlemsstater med hensyn til langtidsplejesystemets tilstrækkelighed, tilgængelighed og kvalitet samt arbejdsstyrkens størrelse på området. Men systemet lægger i stigende grad pres på det offentlige budget. I 2022 udgjorde de samlede udgifter til langtidspleje i Nederlandene 3,8 % af BNP, hvilket er den højeste andel i EU, og ifølge Kommissionens rapport om befolkningens aldring fra 2024 forventes de at stige til 5,7 % af BNP frem til 2070. Foranstaltninger til at afhjælpe denne stigning kan omfatte tilpasning af egenbetalingen, dvs. patienternes egne bidrag, til omkostningerne ved den pleje, de modtager, på tværs af forskellige typer ydelser. Systemet ville være mere omkostningseffektivt, hvis patienterne bestemte deres valg af plejemiljø baseret på deres individuelle plejebehov i stedet for at vælge et miljø, der minimerer deres egenbetaling. Den kommende regerings koalitionsaftale indeholder bestræbelser på at forbedre omkostningseffektiviteten, herunder at opnå strukturelle besparelser på ca. 0,2 % af BNP i den nuværende regeringsperiode. Yderligere investeringer i forebyggelse for at udskyde behovet for langtidspleje og yderligere forbedre leveringen af pleje i nærmiljøet kunne også bidrage til at reducere omkostningerne. Disse forbedringer kunne sikre, at fordelene ved systemet fordeles mere effektivt, uden at det går ud over systemets høje dækning og kvalitet.
- (22) Det er fortsat afgørende, at lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og andre relevante interessenter inddrages systematisk, på en meningsfuld måde og i rette tid for at sikre et bredt ejerskab til og således en vellykket gennemførelse af Unionens finansieringsinstrumenter, herunder også i forbindelse med det europæiske semester.

⁽¹⁶⁾ Baseret på beregninger og prognoser fra Europa-Kommissionen og Det Fælles Forskningscenter (JRC). Nærmere oplysninger findes i Balouktsi et al. (2026), Housing investment needs in the EU. JRC Technical Report 144419.

- (23) Hvad angår tempoet for gennemførelsen af programmer vedrørende samhørighedspolitikken, som omfatter støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Fonden for Retfærdig Omstilling (FRO) og Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+), ligger Nederlandene over gennemsnittet for EU både med hensyn til projektudvælgelse og udbetalinger. Det er vigtigt at opretholde det nuværende momentum og samtidig sikre, at investeringerne skaber størst mulige konkrete resultater. Nederlandene har allerede truffet foranstaltninger inden for rammerne af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken for at styrke konkurrenceevne og vækst. Det er vigtigt, at de nye investeringer, som Nederlandene har udpeget i sin midtvejs gennemgang af fondene under samhørighedspolitikken, navnlig investeringer knyttet til de fem prioriteter i forordningen om midtvejs gennemgangen⁽¹⁷⁾, gennemføres hurtigt og effektivt.
- (24) Nederlandene står over for en række udfordringer i forbindelse med utilstrækkelig investering i forskning og innovation og begrænset adgang til finansiering for nystartede virksomheder og vækstvirksomheder, fortsat afhængighed af fossile brændstoffer samt elnettets infrastrukturflaskehalse, segmentering af arbejdsmarkedet og mangel på arbejdskraft og kompetencer, herunder ringe grundlæggende færdigheder og lav deltagelse inden for STEM-fagene, navnlig blandt underrepræsenterede grupper.
- (25) Det nederlandske innovationsøkosystem nyder godt af stærke rammebetingelser for forskning og innovation, men den offentlige FoU-intensitet ligger fortsat under EU-gennemsnittet, og den private FoU-intensitet halter efter de bedst præsterende lande i EU (Sverige, Danmark og Finland) og de førende lande på verdensplan inden for innovation som USA. Der er risiko for, at fremskridtene inden for FoU vil aftage yderligere, hvis disse forskelle ikke afhjælpes. For at tackle disse udfordringer har den nederlandske regering bebudet en handlingsplan for at nå målet om, at FoU-investeringerne skal udgøre 3 % af BNP inden 2030, herunder politiske initiativer såsom oprettelsen af et nationalt agentur for disruptiv innovation, en revideret industripolitik inden for vigtige sektorer som halvledere eller bioteknologi og støtte til regionale innovationsklynger. Men gennemførelsen af disse foranstaltninger er stadig på et tidligt stadie. Det er afgørende at sikre sammenhæng på tværs af disse initiativer og den eksisterende nationale teknologistrategi for at undgå fragmentering af politikken og maksimere effektiviteten. En styrkelse af den offentlige støtte til innovation kan styrke innovationslandskabet, fremme produktivitetsvæksten og sikre, at Nederlandene bevarer sin position som førende inden for europæisk innovation.
- (26) Selv om Nederlandene har et af de dybeste venturekapitalmarkeder i EU, har nogle nystartede virksomheder og vækstvirksomheder vanskeligt ved at få adgang til finansiering. Navnlig støder nystartede virksomheder på begrænsninger i pre-seed-fasen og har efterfølgende vanskeligt ved at opnå en vellykket opskalering. Mangel på venturekapital i den sene fase får innovative nederlandske virksomheder til at søge finansiering eller flytte til udlandet og begrænser dermed Nederlandenes evne til at få virksomheder til at vokse sig fra nystartede virksomheder til store markedsaktører. Den offentlige støtte til nystartede virksomheder og vækstvirksomheder har hidtil omfattet relativt begrænsede finansielle midler og manglet forudsigelighed. Den nederlandske regering har bebudet oprettelse af en national investeringsinstitution med fokus på nystartede virksomheder og vækstvirksomheder, som forventes at blive operationel i 2028. Effektiv gennemførelse og løbende overvågning vil imidlertid være afgørende. Hvis der ikke gøres noget ved finansieringsgabene kan det hæmme innovationen og konkurrenceevnen på lang sigt, da nystartede virksomheder og vækstvirksomheder normalt viser højere produktivitetsvækst end andre nye virksomheder. Ud over adgang til finansiering spiller det generelle erhvervsklima også en vigtig rolle i støtten til nystartede virksomheder og vækstvirksomheder. Reguleringsmæssig kompleksitet, administrative byrder og usikkerhed i rammen for beskættelse kan tynge virksomhedernes innovations- og vækstevne. For at løse dette problem kunne Nederlandene drage fordel af at udvide anvendelsen af finansieringsinstrumenter såsom garantier og fund-of-funds-strukturer for at mobilisere kapital og tiltrække institutionelle investorer. Den nationale investeringsinstitution kunne også bidrage til at sikre større forudsigelighed i politikken og mindske fragmenteringen.

⁽¹⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2025/1914 af 18. september 2025 om ændring af forordning (EU) 2021/1058 og (EU) 2021/1056 for så vidt angår særlige foranstaltninger til at adressere strategiske udfordringer i forbindelse med midtvejs gennemgangen.

- (27) Innovationsaktiviteterne i Nederlandene er i høj grad koncentreret i store, veletablerede virksomheder, idet de tre største virksomheder tegnede sig for ca. en fjerdedel af de samlede investeringer i FoU i 2023, mens unge og små virksomheder kun bidrager i begrænset omfang. På trods af et forholdsvis højt digitaliseringsniveau blandt nederlandske SMV'er er der stadig et betydeligt spænd mellem små og store virksomheder med hensyn til indførelsen af avancerede teknologier som kunstig intelligens og cloudcomputing. Som følge heraf drives produktivitetsvæksten primært af etablerede virksomheder, og forskellene mellem virksomheder inden for de samme sektorer bliver større. Der er potentiale for produktivitetsvækst gennem yderligere digitalisering og innovation blandt SMV'er. Den nederlandske regering har bebudet en revision af ordningen vedrørende FoU-skattefradrag for at forenkle den og udvide dens anvendelsesområde med henblik på at tilskynde mindre og nyere virksomheder til at gennemføre FoU-aktiviteter. For yderligere at tackle disse udfordringer kunne Nederlandene gennemføre en kombination af skattemæssige og ikke-skattemæssige foranstaltninger, bl.a. voucherordninger og tilskud til indførelse af digitale løsninger, skattemæssige incitamenter til investeringer i avancerede teknologier og målrettet uddannelse for at fremme digitale færdigheder, med henblik på at fremme indførelsen af avancerede teknologier og styrke innovationskapaciteten, navnlig blandt SMV'er.
- (28) Nederlandene er stadig stærkt afhængigt af fossile brændstoffer, selv om andelen af vedvarende energikilder i elektricitetsmikset i Nederlandene ligger over EU-gennemsnittet. Selv om udrulningen af vedvarende energikilder accelererede i 2024, gjorde Nederlandene kun få fremskridt i 2025 med udrulningen af vedvarende energikilder, til dels på grund af overbelastning af nettet, stigende omkostninger i forsyningskæderne for offshorevindenergi og lavere efterspørgsel efter elektricitet end forventet i industrien. Samtidig steg det samlede slutforbrug af energi i 2024 i forhold til 2023, hvorved det fald, der var opnået siden 2019, blev vendt, på trods af et fald i slutforbruget af energi i boligsektoren. Dette gør den nederlandske økonomi sårbar over for den globale prisudvikling og hindrer overgangen til en grøn økonomi. Der er derfor behov for yderligere indsats for at reducere afhængigheden af fossile brændstoffer og forbedre energieffektiviteten i Nederlandene, herunder i bygninger og industriprocesser. Dette kan omfatte foranstaltninger til reduktion af finansielle risici i offshorevindsektoren med henblik på at bevare tiltrækningskraften ved investeringer i sektoren.
- (29) Overbelastningen af elnettet er fortsat blevet forværret og påvirker både landdistrikter og byområder samt både transmissions- og distributionsnettene. Dette hindrer omstillingen til ren energi, begrænser den økonomiske aktivitet og undergraver Nederlandenes konkurrenceevne. Overbelastningen af elnettet håndteres gennem en kombination af øgede investeringer i net- og lovgivningsinitiativer, herunder den nye energilov. På trods af disse tiltag vil overbelastningen af elnettet fortsat være en stor udfordring på kort og mellemlang sigt og kræver derfor fortsat opmærksomhed og handling. Nederlandene kunne drage fordel af at øge kapaciteten i sit transmissions- og distributionsnet, gennemføre og tilskynde til fleksibilitetsløsninger for elforsyningen og -efterspørgslen, maksimere budområdeoverskridende handel med elektricitet via eksisterende grænseoverskridende infrastruktur og yderligere forenkle tilladelsesprocedurerne for netudbygning.
- (30) I lyset af den afgørende rolle, som menneskelig kapital spiller med hensyn til at øge Unionens konkurrenceevne og strategiske autonomi, henstillede Rådet i 2026, at medlemsstaterne træffer foranstaltninger til hurtigt at håndtere de strukturelle udfordringer relateret til menneskelig kapital for så vidt angår færdigheder og uddannelse, som hæmmer konkurrenceevnen. De landespecifikke henstillinger, som rettes til Nederlandene i 2026, kan bidrage til gennemførelsen af Rådets henstilling om den menneskelige kapital i Unionen.

- (31) Overdreven kvælstofaflejring, der hovedsagelig, men ikke udelukkende, skyldes den intensive landbrugssektor, er fortsat en betydelig miljømæssig udfordring, der påvirker Nederlandenes økonomi som helhed. Overdreven kvælstofaflejring fører til overgødskning og forsurening af jord- og vandområder, samtidig med at den lægger betydelige begrænsninger på godkendelsen af byggeaktiviteter. Overflade- og grundvandskvaliteten giver også fortsat anledning til bekymring. Der er derfor behov for at gennemføre konkrete foranstaltninger for strukturelt at imødegå uforholdsmæssigt store kvælstofaflejringer fra de udledende sektorer og for at fremme omstillingen til bæredygtigt landbrug, herunder økologisk landbrug. Nederlandene kunne navnlig drage fordel af at indføre landbrugsmetoder, der har til formål at reducere næringsstof- og pesticidforureningen og drivhusgasemissionerne.
- (32) Andelen af fleksibel beskæftigelse på arbejdsmarkedet, herunder både arbejdstagere med tidsbegrænsede kontrakter og selvstændige, er med sine 35,4 % fortsat høj i Nederlandene, og langt over EU-gennemsnittet på 20,6 %. Selv om en vis grad af fleksibilitet understøtter den økonomiske tilpasningsevne, har den udbredte anvendelse af fleksibel beskæftigelse forstærket segmenteringen af arbejdsmarkedet (dvs. opdelingen af arbejdsmarkedet i forskellige kategorier af arbejdstagere med forskellige niveauer af jobsikkerhed og/eller adgang til social beskyttelse og andre ydelser). Sårbare grupper, såsom arbejdstagere med lavere kvalifikationsniveauer og personer med indvandrerbaggrund, rammes uforholdsmæssigt hårdt og står ofte over for usikre beskæftigelsesforhold, herunder begrænset adgang til uddannelse og kompetenceudvikling, utilstrækkelig social beskyttelse og en højere risiko for fattigdom blandt personer i arbejde og for social udstødelse. Disse udfordringer forværrer ikke blot uligheden med hensyn til muligheder, men underminerer også produktiviteten på lang sigt. For at øge beskyttelsen og skabe mere lige vilkår for arbejdstagerne arbejder regeringen på en reformpakke, der har til formål at reducere incitamenterne til selvstændig virksomhed og fleksible beskæftigelsesformer. I den forbindelse er en hurtig gennemførelse af en obligatorisk invalideforsikring for selvstændige og en styrkelse af jobsikkerheden for dem, der arbejder under fleksible ansættelseskontrakter, afgørende.
- (33) Mangel på arbejdskraft og kvalifikationer er fortsat en central udfordring i Nederlandene og påvirker sektorer, der er relateret til den dobbelte omstilling og til samfundsmæssige udfordringer, såsom sundhedsvæsenet, uddannelse, teknologi og IKT. Strukturelle faktorer ligger fortsat til grund for manglen på arbejdskraft, såsom stor efterspørgsel i sektorer med lav produktivitet og manglende udbud på grund af det lave gennemsnitlige antal arbejdstimer, befolkningens aldring og den langsomme vækst i arbejdsstyrken. Selv om vedvarende mangel på arbejdskraft potentielt kan skabe incitament til arbejdskraftbesparende innovation, risikerer den at hæmme produktivitetsvæksten og konkurrenceevnen. Nederlandene har en høj erhvervsfrekvens, men et uudnyttet arbejdskraftpotentiale blandt personer med indvandrerbaggrund og deltidsansatte, særligt kvinder. En bedre balance mellem arbejdsliv og privatliv, herunder gennem bedre adgang til økonomisk overkommelig børnepasning og tiltrækning af talenter i erhverv, der står over for vedvarende mangel på arbejdskraft, kan bidrage til at øge udbuddet af arbejdskraft. Der findes forskellige muligheder for opkvalificering og omskoling, men personer i periferien af arbejdsmarkedet drager kun i begrænset omfang nytte af disse muligheder. Der er stadig udfordringer med hensyn til jobkvalitet og arbejdsvilkår for mobile arbejdstagere og vandrende arbejdstagere, navnlig i arbejdskraftintensive sektorer, der er afhængige af fleksible ansættelsesordninger. Politiske tiltag på efterspørgselssiden kan fokusere på at håndtere de strukturelle drivkræfter bag arbejdskraftintensive sektorer med lav produktivitet, samtidig med at sektorer med høj merværdi og sektorer med relation til samfundsmæssige udfordringer, såsom uddannelse, sundhedspleje og den grønne og den digitale omstilling, fremmes, og der tilskyndes til mobilitet på tværs af sektorer.
- (34) Faldet i elevernes grundlæggende færdigheder i Nederlandene udgør en risiko for økonomiens konkurrenceevne og for resultaterne på arbejdsmarkedet. Antallet af elever, der klarer sig dårligt, er steget kraftigt inden for matematik, naturvidenskab og læsning i løbet af de sidste ti år. Lighed i uddannelsessystemerne er fortsat en udfordring, idet andelen af elever, der klarer sig dårligt, er betydeligt højere blandt ugunstigt stillede elever end blandt deres jævnaldrende. Nederlandene kan styrke den målrettede støtte til skoler med dårlige resultater, udenlandsk fødte elever og elever med indvandrerbaggrund. Lærmanglen er blevet mindre, men er fortsat betydelig og påvirker elevernes læringsresultater. For at gøre lærerfaget mere attraktivt og bidrage til at tiltrække og fastholde lærere kan Nederlandene forbedre arbejdsvilkårene og karrieremulighederne, bl.a. ved at mindske den administrative byrde for lærerne og fremme mere varierede karriereforløb.

- (35) Nederlandene står over for strukturelle udfordringer med at udvikle en tilstrækkelig bred base af STEM-kompetencer. På trods af den høje deltagelse i erhvervsuddannelser og videregående uddannelser er andelen af dimittender inden for STEM-fagene og IKT fortsat forholdsvis lav på begge uddannelsesniveauer, hvilket i stigende grad hæmmer produktiviteten. Som følge heraf er der fortsat mangel på arbejdskraft i tekniske erhverv, navnlig i sektorer som byggeri, energi og fremstillingsindustri, der er afgørende for den grønne og den digitale omstilling, og hvor efterspørgslen efter specialiserede kompetencer fortsat overstiger udbuddet. Kvinder er fortsat markant underrepræsenteret inden for STEM-fagene, mens elever med indvandrerbaggrund er mindre tilbøjelige til at vælge STEM-forløb og i højere grad er berørt af underpræstation i grundlæggende færdigheder. Disse forskelle hænger sammen med kønsstereotyper og større uligheder på uddannelsesområdet, herunder resultatforskelle og adgang til muligheder for ugunstigt stillede grupper. Det kræver målrettede støttemekanismer for at løse disse problemer og bedre adgang til karrierevejledning for at fremme en bredere deltagelse i STEM-forløb. Det er vigtigt at forbedre rummeligheden og tiltrækningskraften på disse områder for at udvide talentmassen, mindske manglen på kvalificeret arbejdskraft og sikre, at Nederlandene kan reagere på arbejdsmarkedets skiftende behov.
- (36) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euromedlemsstaternes økonomier og disse økonomiers kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet i 2026, at euromedlemsstaterne træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, til at efterkomme henstillingen fra 2026 om den økonomiske politik i euroområdet. For Nederlandene bidrager henstilling 1 til at efterkomme den første, den anden, den tredje og den femte henstilling om euroområdet, henstilling 2 bidrager til at efterkomme den fjerde henstilling om euroområdet, henstilling 3 og 4 bidrager til at efterkomme den syvende henstilling om euroområdet og henstilling 5 bidrager til at efterkomme den femte henstilling om euroområdet,

HENSTILLER, at Nederlandene i 2026 og 2027 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. overholde de maksimale vækstrater i nettoudgifterne som henstillet af Rådet den **10. juli 2026**; øge de generelle forsvars- og sikkerhedsudgifter og styrke forsvarsberedskabet og samtidig garantere gældsholdbarhed og udgiftseffektivitet samt gradvis tilpasse budgettet til strukturelt højere forsvarsudgifter; sikre, at foranstaltninger, som træffes for at afbøde konsekvenserne af stigende energipriser, er af midlertidig karakter, fokuserer på at beskytte sårbare husstande eller på at dække behovene hos energiintensive selskaber og fastholder incitamentet til energibesparelser, og at det sikres, at deres finanspolitiske omkostninger er forenelige med forpligtelserne i henhold til EU's finanspolitiske ramme; ensrette beskattningen af forskellige typer formueindkomst, herunder ved gradvist at udfase rentefradraget på realkreditlån; vedtage og gennemføre foranstaltninger for at fjerne hindringer for opførelse af nye boliger ved at forenkle planlægnings- og godkendelsesprocedurerne; støtte udviklingen af en økonomiske overkommelig privat udlejningssektor, herunder ved at justere de regulerede huslejer; håndtere den forventede stigning i aldersrelaterede udgifter til langtidspleje ved at gøre systemet mere omkostningseffektivt
2. sikre videreførelsen af de reformer og investeringer, der er gennemført inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten; opretholde gennemførelsestempoet for programmerne vedrørende samhørighedspolitikken, hvor det er relevant med udgangspunkt i omfordelingen til strategiske prioriteter og fleksibilitetsmuligheder, der blev aftalt som led i midtvejsgennemgangen inden for rammerne af samhørighedspolitikken
3. øge den offentlige og private FoU-intensitet ved at målrette støtten til investeringer i strategiske nøgleteknologier og til regionale innovationsøkosystemer; afhjælpe finansieringskløften for nystartede virksomheder og vækstvirksomheder, herunder ved at skabe incitamenter til at tiltrække institutionelle investorer; hjælpe SMV'er til at innovere og indføre nye teknologier

4. reducere den generelle afhængighed af fossile brændstoffer ved at fremskynde udbredelsen af vedvarende energi og forbedre energieffektiviteten, især i bygninger; mindske overbelastningen af elnettet ved at øge kapaciteten i transmissions- og distributionsnettet, gennemføre fleksibilitetsløsninger, maksimere budområdeoverskridende handel og yderligere forenkle tilladelsesprocedurerne; gennemføre strukturelle foranstaltninger til effektivt at imødegå overdreven kvælstofaflejring og forringelse af vandkvaliteten, med særlig opmærksomhed på bæredygtigt landbrug
5. vedtage og gennemføre foranstaltninger til at mindske incitamenterne til at anvende fleksible eller midlertidige ansættelseskontrakter; afhjælpe manglen på arbejdskraft og færdigheder, herunder ved at trække på det underudnyttede arbejdskraftpotentiale og ved i højere grad at målrette opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger; fremme omfordeling af arbejdskraft til højproduktive sektorer og sektorer, der er relateret til samfundsmæssige udfordringer, samtidig med at arbejds- og levevilkår for mobile arbejdstagere og vandrende arbejdstagere forbedres; forbedre elevernes grundlæggende færdigheder, herunder ved at gøre lærergerningen mere attraktiv og ved at yde målrettet støtte til ugunstigt stillede skoler; øge deltagelsen i STEM-programmer.

Udfærdiget i Bruxelles, den 10. juli 2026.

På Rådets vegne

S. HARRIS

Formand